

הפלישה לאוקראינה

עמ' 6, 7, 8

זה הדבר

פועלי כל הארצות התאחדו!

زو هديرخ ZO HADEREKH

גיליון 12 / 23 במארס 2022

מלחמה ללא שם

נטוסיס של חילות האוויר של ישראל וארה"ב בתרגיל משותף המדמה "התקפת מדינה שלישית", ינואר 2022 (צילום: דובר צה"ל)

כרמאנשאה במערב איראן. התקיפה אירעה כיממה לאחר ניסיון איראני לשגר שני מל"טים תוקפים לשטח ישראל. את המל"טים האיראניים ירטו מטוסי קרב אמריקאיים מעל שטחה של מדינה שלישית. התגובה האיראנית באה ב-13 במארס במתקפת טילים על מתקן בעיר אירביל שבכורדיסטן העיראקית. לדברי האיראנים, המתקן שימש את המוסד. כך הורחבה החזית נגד איראן מסוריה (בה תקפה ישראל מאות פעמים בשנתיים האחרונות, בתיאום עם רוסיה) לעיראק ואף לאיראן גופא. לפי התקשורת הזרה, הפעילות הישראלית נגד איראן מתבצעת במגוון תחומים – חבלה במתקני גרעין, תקיפות נגד מל"טים וטילים, פגיעה במתקנים ובאמצעי לחימה של האיראנים והמיליציות השיעיות שהם מפעילים בסוריה, ולעתים גם תקיפות סייבר.

הפרשן הצבאי של "ישראל היום", יואב לימור (21.3), אף כתב שהסכם הגרעין המסתמן בין ארה"ב לאיראן "יחייב את ישראל להעצים את המלחמה שהיא כבר מנהלת נגד משמורת המהפכה, בשלל מקומות, אמצעים ושיטות". כהרגלו מדבר לימור מגרונה של מערכת הביטחון.

איראן, מצדה, מאיימת להשיב לכל תוקפנות ישראלית. וכך, עלול יום אחד הציבור הישראלי להתעורר ולגלות שמריופול זה כאן, ולשאול את עצמו: "מי נתן את ההוראה?" מי החליט לפתוח במלחמה על ההגמוניה במזרח התיכון במחיר דמים שאין לשערו?

תודות לצנזורה הצבאית ולכתבים צבאיים אומרי הן, אין ויכוח ציבורי של ממש על הסיבות למלחמה שבינתיים אין לה שם. במלחמה זו, העורף – מיליוני אזרחים בשני הצדדים – ייהפך בן לילה לשדה קרב מדמם. "המלחמה היא עניין רציני מכדי שתושאר בידי הגנרלים", אמר המדינאי הצרפתי ז'ורז' קלמנסו. בפרפרזה על דבריו, אפשר לומר כי ביטחוננו הוא עניין רציני מכדי להשאירו בידי ממשלת בנט.

רה"מ נפתלי בנט נפגש השבוע (22.3) עם נשיא מצרים עבד אל-פתח א-סיסי ועם יורש העצר של איחוד האמירויות מוחמד בן זאיד בשארם א-שייח. הפגישה תואמה בחשאי בימים האחרונים כחלק ממהלך נרחב יותר לגיבוש קואליציה נגד איראן בגיבוי אמריקאי.

המלחמה באוקראינה שולטת אמנם בכותרות הראשיות, אבל ישנה מלחמה אחרת, קרובה יותר לבתינו – "מבצע צבאי מיוחד" היו מגדירים אותה ברוסיה, אך בלשון צה"לית היא מכונה "המערכה בין מלחמות" – מב"מ. מלחמה זו, שאינה זוכה בסיקור נרחב בעיתונות המקומית או הזרה, היא מלחמתה של ישראל נגד איראן.

"ממשלת השינוי" ממשיכה את דרכה של ממשלת נתניהו, אבל בגרסה גרועה יותר. ראש הממשלה נפתלי בנט הגדיר את מטרתה של מלחמה זו עוד בתפקידו הקודם כשר הביטחון: "כאשר זורעות התמנון מכות כך, אל תילחם חזרה רק בזרועות, אלא תחנוק את הראש. במשך שנות דור, נלחמנו ללא הרף בזרועות התמנון האיראני בלבנון, בסוריה ובבעזה, ולא התמקדנו מספיק בהחלשה של איראן עצמה. כעת אנחנו משנים את התפישה, ואנחנו במערכה רציפה להחלשת ראש התמנון האיראני עצמו: בפעולות כלכליות, מדיניות, מודיעיניות, צבאיות וגם בממדים נוספים."

מאז נכנס בנט למשרד ראש הממשלה הוא מממש את הבטחתו, וההסלמה בפעולותיה של ישראל ניכרת. לפי "הארץ" (21.3), "ישראל נוקטת גישה התקפית יותר כלפי איראן, בהתאם לקו שלו הטיף בנט עוד כחבר בממשלת נתניהו, לפני ארבע שנים. גישה זו מכוונת את האש, תוך נטילת סיכון לא מבוטל להסתבכות, אל איראן עצמה יותר מאשר אל שלוחותיה בקרבת הגבול הישראלי."

עוד דווח בשבוע שעבר על תקיפה חריגה שיוחסה לישראל, בה הושמדו מאות מל"טים איראניים בבסיס באזור

מכתבים למערכת

יום האישה גם לתושבות עזה

לנא (שם בדוי), בת 30 מרצועת עזה, רוצה ללמוד מגדר. לפני כמעט עשור היא סיימה תואר ראשון בתקשורת ושפה ערבית באוניברסיטת אל-אזהר ברצועה, וכיום היא פעילת זכויות אדם ועורכת ומגישה ברדיו.

שנה אחרי שסיימה את לימודיה הצטרפה לנא לקורס אינטנסיבי של ארגון חברה אזרחית בעזה, אשר נועד להכשיר פעילים לעסוק בסנגור למען זכויות של קבוצות שונות, במיוחד של נשים. "הקורס הזה הוא נקודת ההתחלה של מי שאני היום. הוא עזר לי לגבש את הזהות שלי ולהאמין בזכויות אדם, עם דגש בזכויות נשים בפלסטין", היא מספרת. "צברתי ידע על סוגיות שונות שמשיפעות עלינו כנשים פלסטיניות, התחלתי לעקוב אחרי הפרות של זכויות נשים ופליטים, והתחלתי לעסוק בזה דרך כתיבת מאמרים וברדיו".

כפלסטינית שחיה ברצועת עזה, חווה לנא את הלחצים שכל אישה בעזה חווה, בין אם מדיניים, כלכליים או פסיכולוגיים. מעבר לקשיי היום-יום, עבודתה בשנים האחרונות הניעה את לנא לחפש הזדמנויות לפיתוח אקדמי ומקצועי, והיא החליטה ללמוד תואר שני בלימודי מגדר.

לנא חיפשה תוכנית לימודי מגדר, אבל אין כזאת בעזה. לשמחתה היא מצאה שאוניברסיטת ביר-זית בגדה המערבית מציעה בדיוק את התוכנית עליה חלמה. "לא חשבתי באותו רגע על האפשרות שישראל לא תאפשר לי ללמוד שם, פשוט נרשמתי והתרכזתי בלהתקבל לאוניברסיטה", לנא סיפרה, "אפילו שילמתי שכר לימוד והנפקתי תעודת חיסון לקראת הנסיעה". רק כשפנתה למשרד לעניינים אזרחיים של הרשות הפלסטינית גילתה, להפתעתה הרבה, שאינה יכולה להגיש בקשה להיתר לנסוע לגדה. מאז שנת 2000, אוסרת ישראל על סטודנטים מעזה ללמוד באוניברסיטאות במרחק נסיעה קצרה מביתם, בגדה המערבית.

מדיניות זו של ישראל מציבה מכשול שרירותי ופוגעני בפני צעירות כמו לנא. "למה אישה מעזה לא יכולה ללמוד או לחיות בגדה המערבית, שגם היא שטח פלסטיני?", היא שואלת. לנא פנתה לארגוני זכויות אדם, אך הבינה שאין יוצאי דופן לאיסור הגורף שאוכפת ישראל על מעבר של סטודנטים בין עזה והגדה המערבית. בלית ברירה דחתה לנא את הסמסטר. "אני לא יודעת אם אצליח להגשים את החלום שלי ללמוד מגדר", היא אומרת.

"אני מקווה שבשנה זו נזכה לחיות במציאות טובה יותר לנשים ושישרור שלום", אומרת לנא. "אנחנו רואים שבכל המשברים בעולם, בין אם במשבר הקורונה או במלחמה באוקראינה, נשים הן אלה שסובלות בעיקר. נשים בפלסטין, ובעזה במיוחד, מתמודדות עם אתגרים הקשורים במצור הישראלי על הרצועה, שהוביל להשכלות כלכליות, חברתיות ופסיכולוגיות חמורות על העם הפלסטיני, ובמיוחד על נשים. אני מקווה שמצבן של נשים ישתפר ושנוכל ליהנות ממימוש מלא של זכויותינו, לחיות בחופש וללא מכשול מכל סוג".

תניה הרי, מנ"כלית גישה

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל
zohaderekh@gmail.com
או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

דברים בשם אומרם

לא יאומן כי יסופר: ישראל בעד זכות השיבה

"יש מאות בקשות המוגשות בנתיב"ג מדי יום במסגרת זכות השיבה. אנו מתכוונים למצב שזה יגדל ומתגברים בצורה ניכרת את מערך הקבלה – רוצים שהסיפור של המתנה במשך 8 שעות יהיה עבר נשכח. מפשטים את התהליכים כדי שמי שיגיע יוכל לצאת מנתיב"ג תוך כשעה. אין לשכוח שזכות השיבה היא מיסודות המדינה".

מאיר שפיגלר, ראש צוות לקליטת עלייה מאוקראינה, גל"צ, 11.3

נחשפה הקנוניה העולמית נגד הרוב היהודי

"קו אחד מחבר את הקמפיין לקליטה בלתי-מבוקרת של גויים מאוקראינה עם התמיכה בהשאת העובדים הזרים מאפריקה, ועם ההתנגדות לחוק האזרחות, שנועד למנוע התאזרחות של ערבים מיהודה ושומרון. הכול מכוון למטרה אחת – לצמצם את הרוב היהודי ולהגדיל את שיעורם של הלא-יהודים. הגורמים המנהלים את המאבק הזה נהנים ממשאבים כמעט בלתי-מוגבלים של קרנות זרות".

הרב מנחם ברוד, אתר "חרדים 10", 14.3

את מי אתם מממנים כשאתם קונים בסופר

"כשאתם קונים בשופרסל אתם מממנים את השכר המופלג של בכירה. ב-2020 ההוצאה על שכר חמשת הבכירים בשופרסל הסתכמה ב-20.6 מיליון שקל, מתוכם 8.7 למנכ"ל איציק אברכה. באופן אירוני, שופרסל החליטה שהיא צריכה לייבא את המנכ"ל הבא שלה (עופר בלון) מחברת החשמל. כשאתם קונים ברמי לוי שיווק השקמה אתם מממנים את בני המשפחה של לוי, המועסקים בחברה הציבורית. חמשת הבכירים ברמי לוי שיווק השקמה קיבלו שכר בסך 8.4 מיליון שקל, כאשר עלות השכר של המנכ"ל, רמי לוי, הייתה 3.6 מיליון שקל. אשתו של לוי, בתו, בנו, חתנו, שבעה גיסים וגיסות ושלוש אחיו ואחיותיו – קיבלו שכר בסך 3 מיליון שקל נוספים".

עדי דברת-מזריץ', "דה מרקר", 13.3

תוכנית עם הרבה אוויר, ואנחנו נשאר עם הזיהום

"בתוכנית להפחתת זיהום אוויר שאושרה בממשלה לאחרונה יש בעיקר אוויר, אבל אנחנו נישאר עם הזיהום. זאת, לאחר שבנט ידע להכריז בגלגלו בנובמבר האחרון שישראל תפסיק לשרוף דלקים מאובנים עד 2050 (התחייבות ששני שלישים ממדינות העולם כבר נתנו לפניו). ונדברג ידעה להכריז לפני שטסה לגלגלו על תוכנית "100 הצעדים" המפוארת (שנגזרה עם שובה); שרת האנגריה קארין אלהרר הצהירה בכנס אילת-אילות בדצמבר שתקדם שימוש מסיבי באנרגיות מתחדשות לייצור חשמל במשק הישראלי (שעה שמשרדה נכשל בהשגת היעדים הקודמים); שר החוץ יאיר לפיד מקיים דיונים עם הממשל האמריקאי על משבר האקלים (אך לא טורח לבטל את הסכם קצא"א לשינוע נפט, כפי שהבטיח לנוער שהפגין מול ביתו); שר האוצר אביגדור ליברמן מקדם רפורמה ברישוי סביבתי שתחסוך כסף להעשיינים".

יוני ספיר, "העין השביעית", 16.3

חברי בנק"י וחד"ש סטודנטים בעת ביקורם בכפר וואדי אל-נעם, 19.3 (צילום: זו דרך)

מחזקים את תושבי הנגב

מכירה. המנהל ערך סיור לחברי בנק"י – רובם תלמידים בעצמם – וסיפר על הקשיים של תושבי הנגב בהתמודדות עם מערכת החינוך המפלה לרעה את האוכלוסייה הערבית.

ולדימיר גולד

חד"ש והמשותפת גינו את הפיגוע בבאר שבע

חד"ש, הרשימה המשותפת וועדת ההיגוי העליונה של ערביי הנגב פרסמו השבוע (22.3) הודעות גינוי בעקבות הפיגוע הקשה בבאר שבע, בו נרצחו ארבעה תושבים: הרב משה קרביצקי, בן 50 נדרס למוות כשרכב על אופניו; לורה יצחק בת 43; מנחם מנוחין יחזקאל בן 67; ודוריס יחבס בת 49, נדקרו למוות.

בהודעת חד"ש נכתב: "חד"ש מגנה את הפגיעה הרצחנית באזרחים בבאר שבע. דרך האלימות אינה דרכו של הציבור הערבי בכלל ובנגב בפרט, ואינה חלק ממאבקם הצודק של ערביי הנגב נגד הנישול והדיכוי. אנו כבר שומעים את המסיתים מתכוונים להשתמש בטררגדיה כדי להצית תבערה גזענית ולהוביל לאלימות נגד אזרחים ערבים. אסור לתת להם לנצל רצח של חפים מפשע כדי להוביל לעוד אלימות".

לדברי ח"כ עאידה תומא-סלימאן, "אני מגנה את הפגיעה באזרחים חפים מפשע בבאר שבע, ושולחת איחולי החלמה לפצועים, ותנחומים למשפחות הנרצחים". היא הוסיפה: "זו לא דרכו של הציבור הערבי בכלל, ובנגב בפרט, במאבק הצודק נגד הנישול והדיכוי המתמשכים. אני מזדהה מפני ההסתה הגזענית ומהשימוש בפשע זה להצדקת הקמת מיליציות גזעניות שירדפו ערבים" (עוד בנושא בעמ' 5).

יו"ר הרשימה המשותפת, ח"כ איימן עודה, מסר: "שמעתי בזעזוע על האירוע הרצחני בבאר שבע. אלימות היא אינה דרכנו ועלינו לגנות אותה בכל תוקף. ליבי עם משפחות ההרוגים בשעתן הקשה, ואני שולח איחולי החלמה לפצועים".

חברי בנק"י מתל אביב ומהגליל וחברי תאי הסטודנטים של חד"ש באוניברסיטאות יצאו (19.3) לסיור משותף בנגב לקראת יום האדמה, במהלכו ביקרו בכפרים בלתי מוכרים. במהלך הביקור בוואדי אל-נעם – היישוב הבלתי מוכר הגדול ביותר בישראל – שוחחו משתתפי הסיור עם אחד ממנהיגי הכפר, שתיאר את מצבה הקשה של הקהילה. בכפר, השוכן לא רחוק מבאר שבע, מתגוררים כ-5,000 תושבים. אחד הרשמים הבולטים מהביקור בו הוא הסכנות להן חשופים התושבים.

לדוגמא, מעל הכפר עובר קו מתח גבוה, כתוצאה ממנו נחשפים התושבים לרמות קרינה גבוהות. כמו כן, על אדמות הכפר הוקם בשנים האחרונות אתר הטמנת פסולת המהווה מפגע תברואתי. לדברי תושבי הכפר, באמצעות תשתיות אלה מנסה הממשלה לדחוק את התושבים מאדמתם, אך הם עומדים על זכותם להישאר בכפר ונאבקים על הכרה בו.

תושב הכפר סיפר למשתתפי הסיור, באירוניה מלווה בכעס, כי על אף עמודי החשמל הרבים השולטים בנופו של הכפר, ועל אף תחנת הכוח הצמודה אליו – אין לוואדי אל-נעם גישה לחשמל או למים. כך נפגעים תושבי הכפר פעמיים: מתשתית החשמל עצמה ומשלילת גישתם אליה.

במהלך פגישה עם תושבי הכפר נשאו דברים עידן סלוצקר, מזכיר מחוז המרכז של בנק"י, ומינא עלאא אל-דין, מזכירת מחוז נצרת. סלוצקר אמר כי המאבק להכרה בכפרי הנגב הוא המשכו של המאבק נגד הפקעת האדמות שהגיע לשיאו ההיסטורי ביום האדמה ב-1976. עלאא אל-דין הדגישה את חשיבות חיבורו של המאבק בנגב למאבקה של האוכלוסייה הערבית-הפלסטינית בגליל ובמשולש, ואת תפקידה של בנק"י בחיבור מאבקים אלה. הן עלאא אל-דין והן סלוצקר עמדו על חשיבותו המיוחדת של המאבק בנגב השנה, ועל התגייסותה של בנק"י לחיזוק המאבק והפצת המידע לגבי לציבור הערבי והיהודי הרחב.

לאחר הביקור בוואדי אל-נעם המשיך הסיור אל הכפר ח'ירבת אל-וטן, שם שמעו המשתתפים על מערכת החינוך בנגב מפי מנהל בית ספר. המנהל הסביר כי המדינה מכירה רשמית רק במבנה בית הספר, אך בכפר הסובב אותו אינה

ערבים ויוצאי אתיופיה - עיקר הנפגעים

דו"ח הגזענות

ערבים ויוצאי אתיופיה הגישו כמחצית התלונות על גזענות ואפליה שנתקבלו ביחידה הממשלתית לתיאום המאבק בגזענות במשרד המשפטים בשנת 2021. כך עולה מהדו"ח השנתי שפרסמה היחידה השבוע (20.3). הדו"ח מתפרסם מדי שנה ביום הבינלאומי למאבק בגזענות.

עו"ד אווקה זנה, ראש היחידה הממשלתית לתיאום המאבק בגזענות, מסר: "החברה הישראלית סובלת מאירועי גזענות בתוך שירות המדינה, במרחב הציבורי ובמתן שירות ציבורי". לפי הדו"ח, 24% מהתלונות שנתקבלו ביחידה היו על מקרי גזענות כלפי יוצאי אתיופיה, 24% - כלפי ערבים ו-10% - כלפי חרדים. 4% מהתלונות היו על מקרי גזענות כלפי יוצאי ארצות המזרח התיכון וצפון אפריקה. בשנה האחרונה נפתחו ביחידה 458 תיקים בעקבות תלונות על גזענות ואפליה, לעומת 497 תיקים ב-2019 ו-506 תיקים ב-2020. הנתונים מתייחסים כאמור רק לתלונות שהגיעו ליחידה, והם אינם משקפים את מלוא המציאות.

מפילוח עיקר התלונות לפי נושאי הפנייה עולה, כי 23% מהן היו בגין אפליה במתן שירות למתלוננים, על רקע הפרת חוק איסור אפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות ציבוריים. 11% מהתלונות היו בגין אפליה בעבודה ובתעסוקה בכלל; 10% היו בשל התבטאות גזענית במרחב הציבורי; 9% בשל פרסום גזעני או סטריאוטיפי במרחב הציבורי; 7% בשל התבטאות גזענית בשירות המדינה, 7% בשל התנהגות המשטרה כלפי המתלוננים, 4% בנושא חינוך ו-3% בנושא עבירות ממניע גזעני.

הדו"ח כולל דוגמאות למקרים שבגינם נתקבלו תלונות. לדוגמה, יובל מקוריה, צעיר ממוצא אתיופי, התלונן כי הוא מופלה באופן קבוע בכניסה למרכול של רשת ויקטורי, על בסיס מוצאו. מקוריה צילם סרטון שבו הוא מספר את מה שאירע לו בסניף בבית שמש ופרסם אותו בפייסבוק. היחידה למאבק בגזענות העבירה את הפנייה של מקוריה לסיוע המשפטי במשרד המשפטים, שתבע בשמו את סניף ויקטורי בגין חוק איסור אפליה בשירותים ובכניסה למקומות ציבוריים. במאי 2021 פסק בית המשפט כי רשת ויקטורי תשלם למקוריה פיצוי בסך 75 אלף שקל, ועוד 25 אלף שקל שכר טרחת עורך דין.

לבטל את הגבלות התנועה הפוגעות באקדמיה הפלסטינית

אקדמיה לשוויון, ארגון המאגד מאות מרצים במוסדות להשכלה גבוהה, דורש להסיר מיידית את הגבלות התנועה על מרצים מחו"ל המבקשים לשתף פעולה עם מוסדות להשכלה גבוהה בשטחים הפלסטיניים הכבושים או ללמד בהם. לדברי הארגון, "משטר הגבלות התנועה של מרצים פוגע פגיעה ישירה וחד-משמעית ביכולת ההוראה והמחקר ובמחשבה החופשית בקרב עמיתינו הפלסטינים בגדה המערבית".

מזה עשורים מונעת ישראל ומגבילה תנועה של פלסטינים, ובכלל זה תנועה של סטודנטים ומרצים בין חלקיה השונים של הרשות הפלסטינית ובין שטחי הרשות וירושלים המזרחית, בטענה שהגבלות אלה משרתות "צורכי ביטחון חיוניים" של ישראל. "מחקר אחרי מחקר מראה כיצד נועדו הגבלות התנועה לשליטה ולריסוק החברה הפלסטינית ולדיכוי החברה האזרחית, ואינן משרתות צרכי בטחון. משטר ההיתרים וההגבלות החל על מוסדות ההשכלה הגבוהה משלים פעולה זו ופוגע אנושות ביכולתם של מוסדות אלה להכין תשתית לחברה חופשית, משכילה ועצמאית", נמסר מהאקדמיה.

יודגש כי מדובר במשטר הגבלות תנועה, במסגרתו נמנעת באופן שיטתי כניסה של מרצים, סטודנטים, מדענים, ומומחים בינלאומיים לשטחים הכבושים, מסיבות פוליטיות.

משטר ההיתרים וההגבלות על מוסדות ההשכלה הגבוהה מכפיף את הפעילות האקדמית בשטחי הגדה המערבית לגורמים צבאיים, ומעניק למתאם הפעולות בשטחים את הסמכות להחליט בדבר התרומה האקדמית של מרצים וחוקרים. אקדמיה לשוויון מדגישה, כי הכפפה זו היא כשלעצמה פגיעה חמורה בחופש האקדמי. לדברי הארגון, לגוף צבאי אין הידע הדרוש לשפוט תרומה אקדמית.

אקדמיה לשוויון דורשת לתת חופש תנועה מלא למרצים ולסטודנטים, ולבטל את המכסות על כניסת מרצים ואת כל ההגבלות שפוגעות בחופש האקדמי ללמוד, לחקור, וליצור קשרים אקדמיים. "אנו מצטרפים לקולגות שלנו מאוניברסיטאות פלסטיניות בקריאה לארגונים אקדמיים בארץ ובעולם למחות נגד הנהלים ולסרב לפעול על פיהם".

ההסתדרות הכריזה על 5 סכסוכי עבודה

האגף לאיגוד מקצועי של ההסתדרות אישר השבוע (21.3) חמישה סכסוכי עבודה חדשים. בשירות המטאורולוגי הכפוף למשרד התחבורה הוכרז סכסוך בגלל עומסי עבודה כבדים ותנאי עבודה בלתי ראויים, העסקת עובדים בחוזים אישיים והתעלמות המעסיק מנציגות העובדים.

במרכז לבריאות הנפש אברבנאל שבבת-ים, השייך למשרד הבריאות, הוכרז סכסוך עבודה בדרישה לנהל מו"מ על הסכם קיבוצי ובשל פגיעה בתנאי העבודה ובביטחונם התעסוקתי של העובדים. זאת עקב כוונה לאחד את המרכז הממשלתי אברבנאל עם המרכז הרפואי העירוני איכילוב של ת"א-יפו.

מפקחי הבנייה בוועדות המקומיות והמרחביות לתכנון ובניה הכריזו סכסוך בדרישה לנהל מו"מ על הסכם קיבוצי אשר יסדיר את מעמדם ותנאי עבודתם. ביחידה ד' של משרד הביטחון הוכרז הסיכסוך בדרישה לניהול מו"מ אשר יסדיר את השינויים החד-צדדיים שביצעה הנהלת היחידה במתכונת הכונוניות. גם מתאמי מחשוב ברשויות המקומיות דורשים לנהל מו"מ לחתימה על הסכם קיבוצי שיסדיר את עומס עבודתם, אשר הוגדל באופן חד-צדדי וללא הידברות עם נציגות העובדים.

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע בדוא"ל

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח

כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות

המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה

הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126102

הימין הקיצוני מקים מיליציות

וחשבון לציבור, אין גורם המפקח עליהם והם נעדרים את ההכשרה והניסיון הדרושים לתפקידי שיטור. מתן לגיטימציה

סמל "הוועד להצלת הנגב"

האזרחיות שהוקמו משרתות רק את הציבור היהודי ורואות בציבור הערבי איום. התארגנויות אלה טומנות בחובן סיכון ממשי להכנסת שיקולים זרים ולאומיים לפעילות השיטור.

המחסד לצד הפורעים הגזענים

מהא נקיב, פעילת חד"ש בלוד, מסרה ל"זו הדרך": "ההתפתחויות מדאיגות אותנו מאוד. אלה לא אנשים שרוצים להיות שכנים שלנו והמחסד כולו תומך בהם. במאי, כאשר יהודים גזענים תקפו ערבים, השוטרים עמדו מנגד, ולמעשה גוננו על התוקפים. זה ממש כמו בשטחים הכבושים. כאשר פלסטיני מנסה להגן על עצמו, במקרה הטוב הוא נעצר ונכלא, ובמקרה הרע – 'מנוטרל', כפי שאומרים בלשון מכובסת."

לדבריה, "מי שמנסים להצית מלחמה בלוד הם העירייה והגרעין התורני, בעידוד סמוטריץ' וכן גביר. את זה אומרים לא רק התושבים הערבים בלוד, אלא כל ארגוני החברה האזרחית. סגן ראש העיר יוסי הרוש איים בעבר על נציגי ציבור ערבים שביא את נוער הגבעות ללוד. במהלך אירועי מאי אמר: 'אני מציע שאף ערבי לא יצא מהבית שלו'. כיצד הייתה התקשורת הממסדית מגיבה לו היה מישהו מאיים כך על יהודים?"

נקיב הוסיפה: "הפוגרומיסטים מסתובבים חופשי. כמעט אף אחד מהם לא נעצר, שלא לדבר על פסק דין. הרוצחים של מוסא חסונה נעצרו ליום וחצי ושחררו, והתיקים נגדם נסגרו בעילה של חוסר אשמה או הגנה עצמית מבלי שזומונו עדים לחקירה. לעומת זאת, נגד הצעירים הערבים הוגשו עשרות כתבי אישום, ורבים מהם כיום בכלא. במקרה של מתנחל שנפצע בקרסול נפתחה חקירת שב"כ. החשוד הוחזק במעצר מנהלי ארבעה חודשים, שוחרר ולאחר מכן נעצר שוב. הוגשו נגדו כתבי אישום חמורים, והפרקליטות דורשת מעצר עד תום ההליכים. אנחנו המיעוט המותקף, אבל הממסד הטיל עלינו אות קין של טרוריסטים."

"אנחנו חיים כאן, ערבים בצד יהודים, כבר יותר מ-70 שנה. תמיד הייתה אפליה לאומית, אבל עכשיו זה מעבר לאפליה. זה ניסיון למחות אותנו מהמרחב הציבורי. עצם הקיום שלנו בלוד מאיים. התהליכים הללו הם התגלמות של האפרטהייד שמעמיק כאן, והם צריכים להדאיג כל אזרח במדינה", מסרה.

אסף טלגם

כנס ההקמה של ארגון "סיירת בראל" נערך השבוע (20.3) בבאר שבע ביוזמת "הוועד להצלת הנגב". מדובר בסיירת אזרחית חמושה, שמאחורי הקמתה עומד אלמוג כהן, רכז מפלגת "עוצמה יהודית" הכהניסטית בדרום הארץ. מטרתה – "לחלץ את הנגב מבעיית חוסר הביטחון האישי".

באתר האינטרנט של הארגון מכוונים מתנדבי הסיירת "לוחמים", ונכתב כי הם יקבלו סמכויות כגון "חיפוש, מעצר ועיכוב. סמכויות כמעט כמו שוטרי למעט סמכויות הוצל"פ או כניסה לחצרות". עוד נכתב באתר כי הסיירת היא "כוח עצמאי" וכי "לוחם יקבל סמכויות גם כשאינו צמוד לשוטר".

בכנס ההקמה של הארגון, בו השתתפו בין השאר ראש עיריית באר שבע רוביק דנילוביץ', ראש מועצת עומר פני בדש וראש מועצת להבים יוסי ניסן, הייתה אמורה להשתתף גם נציגות של משטרת ישראל. עם זאת, ימים ספורים לפני האירוע אסרה היועצת המשפטית של מחוז דרום על המשטרה להשתתף בפעילות, וזו ביטלה את השתתפותה בכנס.

במכתב ששיגר התנועה הרפורמית והמרכז לנפגעי גזענות לראש עיריית באר שבע נכתב: "הקמת סיירת בראל היא הפרטה פסולה של סמכות שלטונית מובהקת – שמירה על ביטחון הציבור ועל הסדר הציבורי – וחותרת תחת שלטון החוק. היא אף מעלה חשש כבד למתן גושפנקא חוקית לארגון הנסמך על השקפת עולם לאומנית וגזענית המוטה נגד ערבים, ובפרט נגד הציבור הבדואי בנגב".

אך "סיירת בראל" אינה תופעה בודדת. ב-10.3, פחות משבועיים לפני כנס ההקמה בבאר שבע, נערך כנס דומה בלוד. בכנס זה הוצג "ארגון שמירה לוד" – התארגנות של אזרחים יהודים חמושים, שקמה ביוזמה משותפת של הגרעין התורני בעיר, בית חב"ד, העירייה והמשטרה. לפי פרסומי הארגון, חלק ממטרתו הן: "רכישת ניידת סיור עבור סיור חמוש וממונע בשיתוף משטרת לוד"; "הקמת ארגון ביטחוני"; ו"הזנקת תוך שתי דקות של עשרות חמושים שיעברו הכשרה". כלומר, מדובר במיליציה חמושה לכל דבר.

הפרטה של תפקיד השיטור

לקראת הכנס בלוד פנו האגודה לזכויות האזרח והארגון "יוזמות אברהם" אל ראש עיריית לוד יאיר רביבו ומפקד"ל המשטרה יעקב שבתאי, בקריאה לבטל את השתתפותם באירוע. בפנייה נכתב כי "הצורך בחיזוק הביטחון של תושבי העיר אינו מוטל בספק, אלא שיש לתת מענה לצורך זה באמצעות המשטרה עצמה ולא לאפשר הפרטה פסולה של תפקיד השיטור וחדירה של השקפת עולם גזענית לפעולות שיטור ואבטחה. הדבר עלול להוביל להחרפת המתח בלוד ולהסלמת אירועים עתידיים".

עוד נמסר: "תהליכים אלה מצטרפים לנתונים המדאיגים באשר לעלייה הדרמטית בהיקף הבקשות לרישיון נשק פרטי בעקבות מבצע שומר החומות [המתקפה על רצועת עזה במאי 2021]. מספר הבקשות שהוגשו בשנת 2021 הכפיל את עצמו (כ-20 אלף בקשות) לעומת הבקשות שהוגשו בשנים קודמות (כ-10 אלף בקשות בשנה)".

הארגונים הדגישו: "אין לאפשר הקמת כוחות מאורגנים חמושים הפועלים לצד המשטרה או בשיתוף איתה בכלל, ועל אחת כמה וכמה שיש להימנע מכך במוקדי חיכוך רגישים כל כך. בניגוד למשטרה, הכוחות ההתנדבותיים אינם חייבים בדיון

מי אשם במלחמה באוקראינה

אי-יציבות, מלחמות ואסונות. ברוב המקרים מבוססות התערבויות אלה על שקרים, ונעזרות בפוליטיקאים מקומיים שנאט"ו עצמה טיפחה ורוממה.

בסיום, גם אנחנו כאן בקפריסין צריכים להפיק לקחים מסוימים ממה שקרה באוקראינה. ארה"ב, נאט"ו והאיחוד האירופי דחפו את זלנסקי לנקוט פעולות מסוכנות (הצטרפות לנאט"ו, עימות עם רוסיה) באמצעות הבטחה שיתמכו בו. זלנסקי, שהאמין שיש לו גיבוי חזק, לקח סיכונים נגד רוסיה. כשרוסיה תקפה, המערב הבהיר שתמיכתו תהיה פוליטית וכלכלית בלבד. עלינו לזכור זאת למקרה שלנו, כאשר אנשים מתפתים לתקוות שווא ומטים אוזן לדברי רהב ריקים. מסיבה זו, אנו מגנים את המלחמה הבלתי-אנושית וההרסנית – את המתקפה הרוסית. עם זאת, אנו מגנים גם את תפקידו של המערב. אנו דורשים לעצור את המלחמה, אבל גם את פירוק נאט"ו, שקיומו מסכן את כדור הארץ כולו.

אנדרוס קיפריאנו, "הרבגי"

אנדרוס קיפריאנו, לשעבר מזכ"ל המפלגה הקפריסאית אק"ל (המפלגה הפרוגרסיבית של העם העובד)

רבות נאמר ונכתב על המלחמה הרת האסון באוקראינה. המלחמה, בה פתחה רוסיה נגד אוקראינה, מפרה את החוק הבינלאומי. היא מפרה את ריבונותה של מדינה עצמאית ואת שלמותה הטריטוריאלית, אשר יחד עם אי-התערבות בענייניה הפנימיים של מדינות, הם חלקים מרכיבים של המשפט הבינלאומי שיש לכבד תמיד.

כולם חייבים לדבוק בעמדה זו, ללא קשר לזהות התוקפן והמותקף. לא יכול להיות שכאשר רוסיה תוקפת אנחנו צריכים לכעוס ולזעום, אבל כשארה"ב, נאט"ו או האיחוד האירופי תוקפות אנחנו "מעלימים עין" – וכמובן להיפך. ישנן דוגמאות רבות כאלה לצביעות מערבית: סרביה, עיראק, סוריה, אפגניסטן, לוב וכמובן קפריסין. כך גם לגבי זהות המותקף. מנהגן של רוב הממשלות להזהות עם הקורבנות כאשר הם נוצרים או בלונדינים, ולהפגין אדישות כאשר הקורבנות הם מוסלמים או כהי עור, אינה מתקבלת על הדעת. גם הצביעות של האיחוד האירופי בנוגע לסנקציות ראווה לציון. מול רוסיה ממצה האיחוד את כל קשיחותו, אבל כשהאינטרסים האסטרטגיים שלהם דורשים זאת (לדוגמה: נוכח הפלישה והכיבוש שביצעה טורקיה בקפריסין), מתעלמים מנהיגי אירופה או מסרבים להקשיב. אין לקבל את מדיניותו של האיחוד האירופי לפתוח את שערי כשהפליטים הם בלונדינים, אבל לשלם לטורקיה להחזיק בהם כשהפליטים הם כהי עור.

ונשאלת שאלה נוספת: האם יש לנו זכות לשפוט ולבקר פעולות שהזינו סכסוכים בשנים האחרונות? תשובה שלילית על שאלה זו היא אנטי-דיאלקטית וצבועה, ולא מאפשרת לגבש תמונה מלאה של ההקשר ולהבין מה עומד על כף המאזניים בסכסוך זה, ובכל סכסוך אחר. התעלמות כזו משרתת רק את המטרות ארוכות השנים של המערב והימין, שמבקשים להטיל את האחריות למלחמה על אחרים ולהסתיר את אחריותם שלהם.

מהי הסיבה לקיומה של ברית נאט"ו כיום? האם אנחנו מקבלים את הטענה כי מטרתה להילחם בטרור? מהי הסיבה להתרחבותה לכל פינה בעולם? מדוע מנסה נאט"ו לכתור את רוסיה? האם אימצנו את הנרטיב לפיו נאט"ו היא המגן של המשפט הבינלאומי והצדק בכלל? האם הקצנו לנאט"ו את תפקיד השוטט בינלאומי?

ההיסטוריה של נאט"ו ופעולותיה כיום אינן מעידות על כך. להיפך, ההתערבויות של נאט"ו בכל פינה בעולם מחוללות רק

התיאורטיקן המרקסיסטי

איג'אז אחמד אינו

ב-9 במרס הלך לעולמו איג'אז אחמד, התיאורטיקן המרקסיסטי יליד הודו. אחמד, יליד 1941, היגר עם משפחתו לפקיסטן בעקבות חלוקת תת-היבשת. הוא רכש את השכלתו באוניברסיטת לאהור בפקיסטן, ובמהלך חייו לימד באוניברסיטאות שונות בהודו ובארצות-הברית.

אחמד פרסם ספרים ומאמרים רבים בנושאים היסטוריים ותיאורטיים, תוך התמקדות בניתוח האימפריאליזם מנקודת מבט מרקסיסטית. בין ספריו הידועים ביותר: "תיאוריה: מעמדות, אומות, ספרות" (1992); "העזאליים של גאליב" (1995); ו"עיראק, אפגניסטן והאימפריאליזם בזמננו" (2004). תרומתו התיאורטית הידועה ביותר של אחמד היא הביקורת המרקסיסטית על רעיונותיו של אדוארד סעיד – אחד ההוגים הפוסט-קולוניאליסטיים המשפיעים ביותר במחצית השנייה של המאה ה-20.

"פוסט-מרקסיזם", אמר אחמד, "אינו אלא פרה-מרקסיזם – כלומר חזרה לאידיאליזם עליו התגבר מרקס". ואכן, בתקופה בה נמצא המרקסיזם תחת מתקפה, היה אחמד אחד ההוגים הבודדים שלא רק הגן בנחרצות על הרלוונטיות של המרקסיזם, אלא אף הוכיח את נחיצותו.

נוסף על עבודתו התיאורטית, היה אחמד פעיל לאורך חייו בתנועות שמאל שונות. בשנות לימודיו בלאהור היה פעיל באיגודים מקצועיים ובתנועות אנטי-אימפריאליסטיות. לאחר שהיגר לארצות הברית בשנות ה-70, הצטרף אחמד למאבק נגד מלחמת וייטנאם במסגרת "הקואליציה למען שלום וצדק".

אחמד היה קול ביקורתי חשוב בשיח הציבורי על אודות המלחמות האימפריאליסטיות באפגניסטן ובמזרח התיכון, וכן לגבי עליית הימין הקיצוני ברחבי העולם. לאחר שובו להודו ב-1985, התקרב אחמד למפלגה הקומוניסטית ההודית (CPI-M). עם עלייתה של מפלגת BJP הימנית לשלטון ב-2014 נאלץ אחמד, שהיה מבקר חריף שלה, לעזוב שוב את הודו.

ויג'אי פרשאד, "פיפלט דיספצ"

חיוני לחזק את תנועת השלום ולעצור את ההסלמה הצבאית

נגד המלחמה באוקראינה

"לא למלחמה": גרפיטי באחד הכבישים המובילים לסנט פטרסבורג

ב-1992, בהאיטי ב-1992, באפגניסטן ב-1999, בגיאורגיה ב-2006, בלוב ב-1992/2011, ובתימן ב-2014. דפוס זה, בו קדמו סנקציות להפצצות, חזר על עצמו כמעט בכל מבצע צבאי של ארה"ב. הסתמכות על "לחץ כלכלי" כדי להפיל את המשטר ברוסיה ב"דרכי שלום", כביכול, עלולה להוביל לאסון.

6. אחרי קריסת המשטר בברה"מ, הוסיף נאט"ו לשמש מכשיר צבאי אמריקאי נגד רוסיה. לכן יש להתנגד להתפשטות ולהתעצמות הצבאית של נאט"ו. יש להתנגד במיוחד למדיניות ארה"ב, הדוחפת את חברות האיחוד האירופי למרוץ חימוש חדש. באחרונה החליט נאט"ו להגדיל את ההוצאות הצבאיות ל-2% מהתוצר הלאומי הגולמי במדינותיו. לאחר פרוץ המלחמה החליטה ממשלת גרמניה להוציא 100 מיליארד יורו נוספים על "הגנה", וממשלת פולין הודיעה על הכפלת גודל צבאה ועל הגדלת ההוצאה הצבאית לשלושה אחוזים מהתל"ג. המעמדות העובדים הם שישלמו את המחיר של מדיניות המיליטריזציה והמלחמה.

7. המלחמה היא לא רק על אוקראינה, אלא על הסדר העולמי. האם העולם עדיין כפוף להגמוניה אמריקאית? לצד מי תתייצב סין? האם רוסיה עדיין מעצמה? צריך להבהיר כי מדובר במלחמה שמעורבות בה אירופה, ארה"ב וקנדה. סין נתנה לרוסיה תמיכה מוגבלת ומותנית. מדינות רבות אחרות בדרום הגלובלי מסרבות לנקוט עמדה, כולל הודו, אינדונזיה, מקסיקו, מדינות המפרץ ודרום אפריקה.

8. מלחמה זו תגבה מחיר כלכלי עצום, לא רק מאוכלוסיות אוקראינה ורוסיה. הזינוק במחירי האנרגיה והמזון מעורר את האינפלציה, שכבר הגיעה לרמה שלא נראתה בשלושת העשורים האחרונים. הנחישות של הבנקים המרכזיים להמשיך במדיניות העלאת הריבית וקיצוץ היצע הכסף היא ניסיון לאלץ את העובדים לשלם על משבר שאינו מעשה ידיהם. רוסיה ואוקראינה הן יצרניות מזון גדולות. המשך המלחמה ביניהן יוביל לכך שיותר אנשים בדרום הגלובלי יגועו ברעב.

9. המלחמה גרמה לעקירה עצומה של פליטים הן בתוך אוקראינה והן מעבר לגבולותיה. אנשים רבים, במדינות רבות,

מזה שבועות נמשכת המלחמה. הקטל, ההרס והפליטות מצטברים. נאט"ו מחמשת, מאמנת ומממנת וקובעת את משך הלחימה וצורתה.

1. הפלישה הרוסית לאוקראינה היא מעשה תוקפנות אימפריאליסטי, המפר את זכותו של העם האוקראיני להגדרה עצמית. לכן לעם האוקראיני זכות מלאה להתנגד לפלישה. בד בבד, יש להתנגד לנאט"ו ולהרחבתה למזרח. המלחמה היא חלק מתחרות בין-אימפריאליסטית על אזורי שליטה בין ארצות-הברית לרוסיה ובעלות בריתן. מבחינת הכוחות האימפריאליסטיים המאורגנים בנאט"ו, זו מלחמה באמצעות שליח נגד רוסיה.

2. דרישותיה של ממשלת אוקראינה לסיוע מהמערב מחזקות את אופיו הבין-אימפריאליסטי של הסכסוך. המשמעות המעשית של הדרישה מנאט"ו לאכוף אזור אסור לטיסה מעל אוקראינה היא הצטרפות נאט"ו למלחמה ועימות ישיר עם כוחות רוסיים. מלחמה כזו עלולה להסלים עד לחילופי אש גרעיניים בין שני הצדדים, בהם יושמד חלק גדול מהאנושות.

3. האחריות לתרחיש נורא זה מוטלת על שני המחנות האימפריאליסטיים. ארה"ב ובעלות בריתה אחראיות בשל הרחבת נאט"ו מזרחה, לעבר גבולות רוסיה, כדי לבצר את שליטתן במערב איר-אסיה. רוסיה ובעלות בריתה אחראיות בשל ניסיון לעצור מהלך זה באמצעות מלחמה וכיבוש. המאבק ניטש על גבם של תושבי אוקראינה ומדינות האזור. ארה"ב יכולה לסייע לפתור את הסכסוך, אך היא מסרבת לעשות כן ומעדיפה להאריך את המלחמה תוך חימוש, אימון ומימון הצבא האוקראיני.

4. הדרך למניעת הסלמה היא הפסקת אש מיידית ונסיגת הכוחות הרוסיים מאוקראינה. עם זאת, בגלל מיקומה הגיאופוליטי לא תוכל אוקראינה להיות חלק מנאט"ו, כפי ששבדיה, פינלנד ואוסטריה אינן חברות בנאט"ו. כן יש לבטל את החוב הזר של אוקראינה ולהחיש סיוע הומניטרי מידי לתושביה. ברמה הבינלאומית, חיוני לעצור את מרוץ החימוש ולהשקיע את תקציבי העתק במאבק ברעב, במשבר האקלים, בעוני ובאי-השוויון – לא במלחמה ובנשק!

5. הנזק והסכנה בהסלמה הצבאית ברוסיה. למרות שנאט"ו החליטה להימנע עד כה ממעורבות ישירה במלחמה, היא מסלימה את המאבק בצורה מסוכנת. אספקת נשק לאוקראינה מזמינה תגמול רוסי. הסנקציות הכלכליות המוטלות על מוסדות ועל אינטרסים רוסיים הן לוחמה באמצעים אחרים. סנקציות תמיד פוגעות בעיקר באוכלוסייה האזרחית. אמצעים אלה משתלבים בתעמולה הלאומנית של פוטיין ועוזריו לו לגייס תמיכה עממית. כאשר ארה"ב והאיחוד האירופי השתמשו בדומיננטיות שלהן במערכת הפיננסית העולמית כדי לנתק את הבנק המרכזי של רוסיה ממאגרי מטבע החוץ שלו, הגיב פוטיין בהצבת כוחותיו הגרעיניים בכוננות.

סנקציות ואמברגו הם רק שלב מקדים להסלמה נוספת המסתיימת לעיתים קרובות בשימוש באמצעים צבאיים: זה מה שקרה בעיראק מ-1990, ביוגוסלביה ב-1992, בסומליה

הסנקציות האמריקאיות

מאיימות להרעיב את אפגניסטן

בסוף אוגוסט האחרון הסיגה ארצות הברית את צבאה מאפגניסטן, כמעט 20 שנים אחרי שפלשה אליה ב-2001. מטרת הפלישה הייתה להפיל את שלטון הטאליבן ולהחליפו בממשלה שתשרת בציינתנות את הממשל האמריקאי. ב-1999 סבלה אפגניסטן מבצורת קשה, שהובילה למחסור משמעותי במזון. סקר שנערך במאי 2001 מצא שבכמה מהמחוזות במדינה סבלו מעל 20% מהילדים מתחת לגיל חמש מתת-תזונה. לתוך הקטסטרופה המתהווה התפרצה ארצות-הברית. עם תחילת המתקפה על אפגניסטן, נטשו כמעט כל סוכנויות הסעד את בסיסיהן במדינה, והסיוע ההומניטרי צומצם דרסטית. לקראת סוף אוקטובר העריך האו"ם ששבעה וחצי מיליון אפגנים עלולים לחוות רעב – עלייה של 50% לעומת המצב לפני הפלישה.

למרות זאת, ב-2002 פרסמה ארצות-הברית הודעת ניצחון חגיגית: בזכות מאמצי הצבא האמריקאי, סוכנויות USAID ותוכנית המזון העולמית של האו"ם, "נמנע רעב המוני". שלושה ימים לאחר מכן דיווח העיתון הבריטי "גרדיאן" שמאות אלפי אפגנים במחנה הפליטים מסלאך (סמוך לעיר הראת) מתים בהמוניהם: 100 מתים מדי יום מרעב ומקור. במהלך שנות הכיבוש האמריקאי היה הסכסוך באפגניסטן אחד האכזריים ביותר בעולם. בשנים 2018, 2019, ו-2020 גרמה מלחמת אפגניסטן ליותר הרוגים מכל מלחמה אחרת, וב-2019 גבתה יותר קורבנות מכל שאר המלחמות גם יחד. שיעור העוני עלה, והתלות בסיוע הומניטרי גברה.

עם נסיגת צבא ארצות-הברית, השתלט הטליבאן מחדש על המדינה – עדות לכישלון הפלישה האמריקאית, שהמיטה סבל ומוות. אלא שממשל ביידן לא הסתפק בהרס שכבר בוצע, והטיל סנקציות על ממשלת הטליבאן ועל תושבי אפגניסטן. במסגרת הסנקציות, הקפיאה ארה"ב את רורבות הבנק המרכזי של קאבול. קרן המטבע הבינלאומית ביטלה מענק סעד הומניטרי מתוכנן, ובכך חרפה את המשבר.

כמו ב-2001, גם הפעם השתלבה המתקפה על אפגניסטן עם בצורת שפגעה בחקלאות, שסבלה ממילא מתת-פיתוח בשנות הכיבוש האמריקאי. במהלך צמח באופן עקבי דווקא ענף האופיום. בדצמבר האחרון העריכה תוכנית המזון העולמית של האו"ם כי 98% מאוכלוסיית אפגניסטן לא צורכת מספיק מזון. ראש מחלקת אפגניסטן בסוכנות הוזהרה: "אפגניסטן עומדת בפני מפולת של רעב ועוני שכמותם לא ראיתי במעל עשרים שנות עבודתי בתוכנית". בינואר פרסם האו"ם כי למעל מחצית האוכלוסייה נשקף רעב חמור.

בתחילת חודש מרס הודיעה שליחת האו"ם בקאבול, כי סוכנויות הסיוע ההומניטרי חילקו מספיק מזון כדי למנוע רעב המוני. אך כמה ימים לאחר מכן העריך אתר החדשות האפגני TOLONews שמתחילת ינואר מתו 13,700 תינוקות בגלל רעב או תת-תזונה. הארגון Save the Children העריך שמעל 100,000 ילדים נמכרו על ידי הוריהם שבמחצוקה קשה.

אולי נמנע רעב המוני, אך נוכח הדיווחים הקשים חשוב להגביר את הסיוע הבינלאומי לאפגניסטן ולהתנגד בחקיקות לסנקציות האמריקאיות. על ישראל לעשות כל שביכולתה על מנת לעקוף את הסנקציות, ולעזור במאמצי השיקום והסעד. במקביל, על ישראל להסיר מיד את המצור מעזה – מדיניות מתמשכת המערערת את הביטחון התזונתי של שני מיליון תושבי הרצועה.

יניב כוגן

<<<

הסכימו להכניס פליטים לבתייהם. הגישה מסבירת הפנים, יחסית, של חלק ממדינות האיחוד האירופי, מנוגדת למדיניות הקודמת של "מבצר אירופה" – של עצירת כניסה של מהגרים ופליטים לאירופה. כאנשי שמאל עמדתנו היא שאוקראינים מוזמנים ורצויים במדינותינו, אבל שיש לפתוח את הגבולות לכל הפליטים והמהגרים! כמו כן עלינו להתנגד לגזענות אנטי-רוסית, אותה מעודדים בצביעות פוליטיקאים ששמחו רק אתמול לקבל את פני האוליגרכים הרוסים.

10. התנועה האנטי-מלחמתית הגלובלית שהתפתחה עם הפלישה לעיראק הצטמצמה ב-15 השנים האחרונות. כעת היא תצטרך להתחדש בהתבסס על ההכרה הפוליטית הברורה שהאיום העיקרי לשלום העולם נובע מיריבות בין המעצמות הצבאיות הגדולות. הקמפיין להתפרקות מנשק גרעיני הוא שוב נושא חשוב ורלוונטי, כפי שהיה במהלך המלחמה הקרה.

11. לתנועה האנטי-מלחמתית ברוסיה חשיבות מיוחדת. יש להצדיע לאומץ הלב של המפגנים ולקוות שחווית המלחמה ההרסנית תגדיל את מספרם. הם ראויים לסולידריות עולמית.

12. המלחמה היא אסון מכל נקודת מבט סביבתית, בראש ובראשונה כסטייה מהמשימה הדחופה של דה-קרבונזציה של הכלכלה העולמית. המכונות הצבאיות היריבות פולטות פחמן דו-חמצני בכמויות ענקיות. השיבוש באספקת האנרגיה מעודד יותר ייצור נפט ופוטנציאל להישענות רבה יותר על כוח גרעיני. כסוציאליסטים עלינו לשאוף לאחד את התנועה נגד המלחמה עם תנועת האקלים.

13. המלחמה היא אזהרה נוספת לכך שהמערכת הקפיטליסטית הגלובלית מיצתה את עצמה. כל מה שהיא מבטיחה למין האנושי הוא מלחמה, הרס סביבתי, מחלות והתרוששות. על הסוציאליסטים מוטלת המשימה לבנות את התנועות נגד מערכת זו: התנועה נגד המלחמה, תנועת האקלים, חזית המאבק בפשיזם ומאבקי העובדים.

למלחמה באוקראינה יש השלכות חשובות גם על המזרח התיכון. אך על כך במאמר נפרד.

אבישי ארליך

ניצחון לימין הקיצוני

בבחירות בקוריאה הדרומית

יום סוק יול, מועמדה של מפלגת הימין "כוח עממי", ניצח בבחירות שהתקיימו בדרום קוריאה ב-9 במרס. יום סוק יול זכה ב-48.5% מהקולות, וגבר בהפרש קטן על מועמד המפלגה הדמוקרטית לי ג'אי-מונג שזכה ב-47.8% מהקולות. במהלך קמפיין הבחירות השמיע יום סוק יול עמדות ימין קיצוניות. בין השאר הבטיח לדרוש מארצות-הברית להציב נשק גרעיני בארצו, וטען כי לא יחשוש "לפתוח במלחמת מנע" נגד קוריאה הצפונית. כמו כן כלל במצעו התחייבות לבטל את שכר המינימום ואת החוק המגביל את שעות העבודה ל-52 שבוע. יום סוק יול הביע עמדות אנטי-פמיניסטיות חשוכות, ואמר שיבטל את המשרד לשוויון מגדרי.

הבחירות בקוריאה הדרומית נערכו על רקע מחאה נרחבת נגד מדיניותה הכלכלית של ממשלת המפלגה הדמוקרטית ופגיעתה בזכויות העובדים. בעוד שמועמד המפלגה הדמוקרטית התחייב לשמור על הסטטוס-קוו, יום סוק יול נתפס כמועמד שיחולל שינוי.

לדברי רוזן, "זה ספר שחשוב לקרוא ודין שכדאי להשתתף בו. בימים אלה רואה אור התרגום לעברית של הספר 'הימין הקיצוני החדש' מאת הפילוסוף הגרמני תיאודור ו' אדורנו, המבוסס של הרצאה שנשא ב-1967 והתגלתה באחרונה מחדש. מתברר שכל מה שחזה אדורנו התגלם מול עינינו בדיוק באופן שמפניו הזהיר: הלאומנות, הפשיזם והפופוליזם לא עברו מהעולם ורק התגברו."

"מילותיו של אדורנו מצמררות במיוחד כשמסתכלים על מה שהתרחש כאן בשבועות האחרונים: חקיקת חוק האזרחות הממסד גזענות כלפי פלסטינים אזרחי ישראל, וערלות הלב שמגלה משרד הפנים כלפי פליטים מאוקראינה שאינם יהודים", הדגיש רוזן.

לאסופת המאמרים שפורסמה באחרונה נוספו ריאיון קצר שערך העיתונאי גידי וייץ עם חוקר הפשיזם המנוח בעל השם העולמי פרופ' זאב שטרנהל (1935-2020), ופרולוג מקיף מאת אילוז וחברס.

תאודור לודוויג ויזנגרונד אדורנו (1903-1969) היה פילוסוף, סוציולוג, מוזיקולוג ומלחין גרמני ממוצא יהודי ואיטלקי. אדורנו נחשב חבר בולט באסכולת פרנקפורט, עמה נמנים מקס הורקהיימר, הרברט מרקוזה, ולטר בנימין, ליאו לוונטל, יורגן הברמאס ואריך פרום.

אדורנו למד בפרנקפורט ובווינה. עם עליית הנאצים לשלטון בגרמניה היגר לאנגליה ולאחר מכן לארצות הברית. בתום מלחמת העולם השנייה חזר לגרמניה, ועמד בראש המכון למחקר חברתי של אוניברסיטת פרנקפורט.

"אדורנו צדק", גרפיטי בתל-אביב (צילום: ויקימדיה)

בעקבות פרסום ספרו של אדורנו

דיון על הימין הקיצוני החדש

ערב עיון לרגל צאת הספר "הימין הקיצוני החדש" (הוצאת הקיבוץ המאוחד בשיתוף עם מכון ון ליר) יתקיים באוניברסיטת תל-אביב ביום חמישי (24.3). באירוע ישתתפו ענת מטר, החוג לפילוסופיה; גיורא רוזן, הוצאת הקיבוץ המאוחד; ראיף זרייק, מרכז מינרבה למדעי הרוח; ג'ולי קופר, בית הספר למדע המדינה; משה צוקרמן, המכון להיסטוריה ופילוסופיה של המדעים; ח"כ לשעבר דב חנין (חד"ש); איל חוברס, בית הספר למדע המדינה; ואווה אילוז, האוניברסיטה העברית. הדיון יתקיים מהשעה 18:00 באולם 496 בבניין גילמן בקמפוס ברמת אביב. ניתן יהיה להשתתף גם בזום.

ביקורת חברתית ופוליטית: הדפסים של אונורה דומיה במוזיאון ישראל

במוזיאון ישראל בירושלים מוצגת תערוכה מעבודותיו של אונורה דומיה (1808-1879), צייר צרפתי ואמן גרפי שהצטיין במעורבות עמוקה בהתפתחויות הפוליטיות והחברתיות של תקופתו. על הביקורת הפוליטית שהביעו יצירותיו, שחלקן הוצגו על שלטי חוצות, שילם דומיה ביוקר. ב-1832 אף נידון לחצי שנת מאסר בגלל קריקטורה של המלך לואי פיליפ, וכן נדרש לשלם קנס גבוה שהיה שווה ערך לשכר עבודה של שנתיים תמימות.

דומיה ניחן בעין חדה ובחוש הומור, קלט את ההבעות והמחוות האנושיות הדקות ביותר ותיאר אותן על לוחות אבן – לצורכי הדפסתן בעיתון – על סמך זיכרונו בלבד. ב־50 שנות פעילותו הוא יצר כ־4,000 הדפסיות (ליתוגרפיות), אלפי ציורים בצבעי מים, ציורי שמן, הדפסי עץ וכמה עשרות פסלים. המושא היחיד של מפעל חיים אדיר זה היה האדם, ובייחוד האדם החי בעוני. דומיה לעולם לא עייף מלתאר את האדם על כל צדדיו, נטיותיו, ענייניו ומעשיו.

שליטים ובני תקופתו האחרים התייחסו אליו כאל קריקטוריסט בלבד, אבל דומיה היה בלי ספק מהפכן אמין, שנלחם למען אמונותיו והשתתף במאבק על עיצוב השלטון בזמנו.

הדפסיהאבן שלו משקפים את המהפכות הפוליטיות, החברתיות והכלכליות הגדולות שהתרחשו בצרפת באמצע המאה ה־19. הוא דגל בתיאור החיים כפי שהם ועסק רבות במתן ביטוי למצוקות חברתיות ולפערם מעמדיים. יכולותיו אלה הן סוד כוחה של יצירתו.

התערוכה, שתנעל ב-15 במאי, מתבססת על אוסף ההדפסים של מוזיאון ישראל ומציגה את מגוון הנושאים שהעסיקו את האמן. יציון שזמן הצגתן של היצירות מוגבל מטעמי שימור והן יוחלפו תוך חודשים ספורים.

הסרט 'נופלים' יוקרן בסינמטק חיפה

הסרט "נופלים" (ישראל, 2021) של הבמאי יצחק רובין יוקרן ביום שלישי הקרוב (29.3) בשעה 19:00 בסינמטק חיפה. בתום ההקרנה תתקיים שיחה עם הבמאי בהשתתפות קהל הצופים.

"נופלים" עוסק במוות ובפציעות של עשרות אלפי פועלי בניין במסגרת תאונות עבודה. הסרט מביא את נקודת מבטן של המשפחות השכולות ואת עדויותיהם של פועלי בניין הסובלים מהזנחה פושעת מצדן של הממשלה, רשויות הבטיחות וההסתדרות, המקדמות את האינטרסים של הקבלנים.

לדברי רובין, "התנהלות אכזרית זו מכתירה את ישראל, מעצמת ההייטק, במקום השלישי והלא מכובד בעולם בשיעור המוות של פועלי בניין בתאונות עבודה. זהו סיפורם של הפועלים הבונים את בתינו ותשתיות ארצנו – רובם ערבים. זוהי כרוניקה של מוות ידוע מראש, אשר נעדר מהשיח הציבורי בתקשורת".

נגד טוחרי המוות

תושבי ג'בל מוכבר הפגינו מול עיריית י-ם נגד הריסות בתים

עשרות תושבי ג'בל מוכבר הפגינו השבוע (20.3) בכיכר ספרא מול עיריית ירושלים, במחאה נגד הריסות הבתים בשכונה הפלסטינית בפרט, וברחבי ירושלים המזרחית הכבושה ככלל. אל המפגינים הצטרף ח"כ עופר כסיף (חד"ש – הרשימה המשותפת), שכינה את הריסת הבתים "טיהור אתני".

התושבים טוענים כי מטרת העירייה היא לגרש מאות אנשים מביתם במהלך החודשים הקרובים. זאת, באמצעות תכנון מגביל שלא מאפשר בנייה למגורים במזרח ירושלים, והופך מאות משפחות פלסטיניות לעברייניות.

יצוין כי העירייה מבקשת להרוס 62 בתים כדי להרחיב כביש בקרבת השכונה. לאחרונה הושגה הקפאה זמנית בהריסות הבתים במהלך חודש הרמדאן, אולם לדברי התושבים "ההבטחות הריקות לא מספיקות ואנו דורשים הסכמים חתומים, אשר ממלאים את דרישותינו המפורטות, שבעיקרן מבוססות על הצורך בתקופה ארוכה של הקפאת צווי הריסה".

מק"י - מחוז חיפה

ועידת המחוז

יום ראשון, 27.3, בשעה 18:00; מועדון "אחוזה"

חד"ש קוראת להשתתף בעצרת המרכזית לציון

יום האדמה בנגב

בכפר הבלתי-מוכר סעווה

שבת, 26.3, בשעה 15:00; פרטים על הסעה מת"א בפייסבוק

מועדון הגדה השמאלית

אחד העם 70, ת"א

הקרנת הסרט

"וונדה" / ברברה לודן

ארה"ב, 1970, 102 דקות (אנגלית)

מוצ"ש, 26.3, בשעה 19:30

השבוע באתר "זו הדרך"

ניצחון במאבק עובדי אלפא, מחאה של מרצי הסגל הזוטר באוניברסיטת ת"א, כנס נגד התעמרות בעבודה, עתירה תקדימית נגד השרה להגנת הסביבה, ועוד...

zoha.org.il

פעילים הפגינו השבוע (22.3) בפתח תערוכת כלי הנשק והייצוא הביטחוני הגדולה בתל-אביב 22 ISDEF. מההתארגנות "חמושים", שיזמה את משמרת המחאה, נמסר: "בזמן שמתחוללת מלחמה באירופה, אזרחים נהרגים ומיליוני פליטים אוקראינים נמצאים בדרכים, שוב בוחרת ישראל להשקיע משאבים ולקדם את עצמה באמצעות טכנולוגיות וכלי נשק הרסניים. כלי נשק המשמשים להרג ולכליאת אזרחים, עיתונאים ופעילי זכויות אדם. סחר בנשק הוא סחר במוות". יצוין כי בין משתתפי משמרת המחאה היה ח"כ עופר כסיף (חד"ש – הרשימה המשותפת).

שרת הפנים איילת שקד צוטטה בשבוע שעבר בישיבת הממשלה באומרה: "המלחמה באירופה תגרום למדינות בה להבין שהן צריכות נשק – לפחות נעשה מהמסגר כסף". לדברי הפעילים, "משפט זה משקף מדיניות ישראלית ארוכת שנים. באותו זמן, מדינת ישראל שולחת חזרה פליטים ממלחמות אותן היא עצמה עזרה ועוזרת לחמש. פליטים אינם רוחניים כמו טילים".

ישראל מדורגת במקום השמיני בייצוא הנשק העולמי. ביחס למספר תושביה, ישראל היא יצואנית הנשק הגדולה בעולם. הייצוא הביטחוני של ישראל מגיע ל-130 מדינות ברחבי העולם, רבות מהן דיקטטורות כמו מיאנמר ודרום סודאן שמשמשות בנשק ובאמצעים טכנולוגיים מ ישראל להפרת זכויות אדם, רדיפה, מעצרים והרג חפים מפשע.

לתערוכת הנשק הגיעו, בין השאר, משלחות מהפיליפינים, אזרבייג'ן, הודו וברזיל – מדינות שלפי דוחות של אמנסטי ומשמר זכויות האדם מפרות זכויות בסיסיות באופן שיטתי. בישראל לא קיימות הגבלות בחוק מתן רישיונות הייצוא שמתייחסות לזכויות אדם, וחברות ישראליות יכולות לייצא באופן חוקי נשק וטכנולוגיות התקפות למדינות שמבצעות הפרות בוטות של זכויות אדם ופשעים נגד האנושות.

מדובר בטכנולוגיות קטלניות וכלי נשק הנמצאים בשימוש גם בישראל ובשטחים. "התעשייה הצבאית הישראלית מנסה על פלסטינים טילים, מל"טים, מערכות מעקב ועוד, ומשווקת אותם כ'נוסו בקרב' בשוק הבינלאומי", הדגישו.

המפלגה הקומוניסטית הישראלית

אבלה על מותו של

ששון (אכרם) חורש

מזכיר מחוז השפלה ובעבר חבר הוועד המרכזי ומשתתפת בצערה של המשפחה

ידידיו בישראל של

פרופסור ג'וני בונצל, וינה

אבלים על לכתו של שותף

במאבק לשלום צודק ולסוציאליזם

ת"ד 26205, ת"א 6126102, מל' 03-6293944, zohaderekh@gmail.com

אתר זו הדרך zoha.org.il מק"י : maki.org.il info@maki.org.il